

Παρεμβάσεις ΠΕ: Το σχολείο που βιώνουμε, το σχολείο που οραματιζόμαστε

Από το 1990 με τα νομοσχέδια Κοντογιαννόπουλου ως και σήμερα, με πυξίδα και έμπνευση τις νεοφιλελεύθερες – νεοσυντηρητικές εκπαιδευτικές πολιτικές που προωθεί η ΕΕ και ο ΟΟΣΑ και συγκεκριμένα, με τις ποικιλώνυμες συντηρητικές αναδιαρθρώσεις που προωθήθηκαν – με ιδιαίτερη μάλιστα ένταση στα χρόνια της κρίσης- η εκπαίδευση βρέθηκε μπροστά σε μια δομική επίθεση που στόχους είχε:

Ο άνθρωπος από εκπαιδευόμενος και εργαζόμενος να μετατραπεί σε καταρτίσιμο και απασχολήσιμο – που θα αλλάζει και δυο και τρεις δουλειές στη διάρκεια του εργασιακού του βίου.

Το μορφωτικό αγαθό από κοινωνικό αίτημα να μετατραπεί σε εμπορικό προϊόν και το σχολείο σε επιχείρηση.

Τα σχολεία, οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί να κατηγοριοποιηθούν οικοδομώντας ένα εκπαιδευτικό σύστημα πολλαπλών ταχυτήτων.

Οι εργασιακές σχέσεις στην εκπαίδευση να ανατραπούν και να ελαστικοποιηθούν.

Να ισχυροποιηθούν οι γραφειοκρατικές ιεραρχίες με απώτερο σκοπό τον έλεγχο και την ομοιομορφία του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Την ανάδυση στη θέση του δημόσιου, δωρεάν και καθολικού σχολείου, ενός ευέλικτου σχολείου της αγοράς και του κέρδους.

Αυτή η στοχοθεσία διαμόρφωσε -στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων- μια σειρά από αρχές που καθόρισαν τις ασκούμενες εκπαιδευτικές πολιτικές και συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Η κρατική χρηματοδότηση για το δημόσιο σχολείο πρέπει να μειωθεί και να θεωρείται οικονομική «επένδυση».

Κάθε μορφωτικό σχέδιο για τις λαϊκές τάξεις είναι ξεπερασμένη φενάκη, δεν τους χρειάζεται. Η εκμάθηση μιας σειράς δεξιοτήτων τους αρκεί.

Η μόρφωση είναι ατομική υπόθεση και κάθε οικογένεια θα μορφώνει τα παιδιά της στο μέτρο των δυνατοτήτων της.

Η παιδαγωγική συντηρητικοποιείται και στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τοποθετείται το εκπαιδευτικό management, το οποίο αντιλαμβάνεται την παιδαγωγική σχέση ως ένα σύνολο «αποδοτικών» διδακτικών τεχνικών. Η «νέα» παιδαγωγική είναι η παιδαγωγική των ΕΣΠΑ και του ΟΟΣΑ, του κατακερματισμού και της ποσοτικοποίησης, των «καινοτόμων» προγραμμάτων που προωθούν το «πολιτικά ορθό» και το μεταμοντέρνο.

Το δημόσιο σχολείο, μεταλλάσσεται έτσι στο πολυκατακερματισμένο, φθηνό σχολείο της ευελιξίας, της αγοράς και της αποσπασματικής πληροφορίας.

Την ίδια στιγμή που το σχολείο κατακερματίζεται το κράτος αυξάνει το συγκεντρωτικό έλεγχο πάνω σε αυτό επιχειρώντας να ελέγξει κάθε πτυχή της σχολικής ζωής. (πχ αξιολόγηση, myschool).

Τα νέα σχολικά βιβλία και η εξαιρετικά δύσκολη ύλη, διαμορφώνουν μια νέα σχολική πραγματικότητα.

Αποδομείται και απορρυθμίζεται η ειδική εκπαίδευση, τα τμήματα ένταξης και τα ειδικά σχολεία αποψιλώνονται από μόνιμο εκπαιδευτικό, επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό.

Η σταθερή εργασία και η μονιμότητα στην εκπαίδευση, δίνει τη θέση της στην αποδόμηση των εργασιακών σχέσεων, στην ελαστική εργασία, στην ωρομισθία, στους μηδενικούς διορισμούς, στα χιλιάδες κενά στα σχολεία.

Το σημερινό τοπίο στην εκπαίδευση – το σχολείο στα πέτρινα χρόνια της κρίσης

Το σημερινό τοπίο στην εκπαίδευση, διαμορφώθηκε σε γενικές γραμμές, από την αντιπαράθεση ανάμεσα στα αλληπάλληλα κύματα αναδιαρθρώσεων και στις αντιστάσεις και τους αγώνες της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στα χρόνια της καπιταλιστικής κρίσης και των μνημονίων, η δημόσια εκπαίδευση βρίσκεται σε τροχιά αποδόμησης. Απέναντι σε αυτή τη δραματική κατάσταση, το εκπαιδευτικό κίνημα ορθώνει τις διεκδικήσεις του. Όλες αυτές οι διεκδικήσεις όμως, έρχονται σε ευθεία αντιπαράθεση με το μνημονιακό καθεστώς καθώς έχουν να αναμετρηθούν με το ισχύον μνημονιακό εκπαιδευτικό νομοθετικό πλαίσιο που κινείται στα πλαίσια των γενικότερων επιδιώξεων για συντηρητικές αναδιαρθρώσεις (π.χ. αξιολόγηση, σχολική αυτονομία), τις ασφυχτικές πολιτικές λιτότητας και περικοπών και τις δεσμεύσεις του 4ου μνημονίου για την εκπαίδευση - (αύξηση διδακτικού ωραρίου, αύξηση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, προώθηση της αξιολόγησης – αυτοαξιολόγησης).

Η υπουργική απόφαση για το «νέο» δημοτικό σχολείο συνιστά μηχανισμό εξοικονόμησης και δημοσιονομικής προσαρμογής του δημόσιου σχολείου στη μνημονιακή πολιτική της κοινωνικής λεηλασίας. Το υπουργείο παιδείας γενικεύει το σχολικό μοντέλο του κατακερματισμού της γνώσης και των αντικειμένων, κομμένο και ραμμένο στα όρια των μνημονιακών περιορισμών. Το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργεί πλέον ως δημοσιονομικός κόφτης στο πεδίο της εκπαίδευσης με στόχο την εξαφάνιση των εκπαιδευτικών κενών και τη δημιουργία τεράστιων τεχνητών πλεονασμάτων. Αποτέλεσμα: το σχολείο κατακερματίζεται, το πρόγραμμά του διαμορφώνεται και αναδιαμορφώνεται με βάση τους μνημονιακούς περιορισμούς, χιλιάδες αναπληρωτές απολύονται, χιλιάδες εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο μετακινήσεων.

Το σχολείο των αναγκών και των οραμάτων μας

Η βασική παραδοχή μας λέει ότι: παραγωγή, οικονομία, κοινωνία και εκπαίδευση είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και έτσι, οι εξελίξεις στην εκπαίδευση, ακολουθούν ή μάλλον απηχούν τη γενική τάση της νοητής καμπύλης των

ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΔΕΚΑΕΤΙΩΝ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΚΕΡΔΟΣ-ΥΦΕΣΗ-ΚΡΙΣΗ-ΜΝΗΜΟΝΙΑ.

Στις σημερινές συνθήκες είναι προφανές ότι το σχολείο των αναγκών και των οραμάτων μας δε χωράει στα πλαίσια των μνημονίων και της ΕΕ, αντίθετα συμβαδίζει με τις αναγκαίες ρήξεις στα ζητήματα της οικονομίας και τις ιδεολογίας, συνδυάζεται με την πάλη για χειραφετημένη και χωρίς εκμετάλλευση εργασία. Στη βάση αυτή υποστηρίζουμε ότι, σήμερα, χρειαζόμαστε ένα νέο μορφωτικό/κοινωνικό σχέδιο για το δημόσιο δωρεάν σχολείο – αναπόσπαστο τμήμα μιας συνολικότερης στρατηγικής ριζικής κοινωνικής και μορφωτικής χειραφέτησης. Η διατύπωση ενός προγραμματικού λόγου για το μετασχηματισμό του σχολείου στα πλαίσια ενός ευρύτερου κινήματος, αποβλέπει, πέρα από τους μακροπρόθεσμους στόχους, άμεσα, να αμβλύνει τη συμβολή της εκπαίδευσης στην αναπαραγωγή των ταξικών/κοινωνικών ανισοτήτων και να αμφισβητήσει έμπρακτα την αναπαραγωγή της κυρίαρχης ιδεολογίας μέσα από το σχολικό θεσμό.

Επιπλέον, διαμορφώνει και νοηματοδοτεί θετικά τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις του εκπαιδευτικού κινήματος, τις αντιστάσεις και τους αγώνες του θέτοντας τους κεντρικούς στόχους της μορφωτικής ισότητας και της διαμόρφωσης ελεύθερης κριτικής συνείδησης. Σήμερα, ο αγώνας για ένα τέτοιο σχολείο, ακόμα και η διεκδίκηση ενός στοιχειώδους αιτήματος στα πλαίσια του σημερινού σχολείου, συνδέεται άμεσα με τον αγώνα ενάντια στο μνημονιακό καθεστώς και τις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις, με την ανάγκη ενός ευρύτατου μετώπου ρήξης και σύγκρουσης με την ΕΕ, το ΔΝΤ και τις μνημονιακές κυβερνήσεις, με τον αγώνα για την ανατροπή των μνημονίων της λιτότητας και των περικοπών και της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

Τα παρακάτω σημεία αποτελούν μια πρώτη συμβολή στη συλλογική διαμόρφωση απαντήσεων από το εκπαιδευτικό κίνημα:

Η κριτική απελευθερωτική παιδαγωγική, μέσα στο χώρο αντιθέσεων του παρόντος, επιδιώκει να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός ανθρώπου με ισόρροπη σωματική, γνωστική, ηθική και καλλιτεχνική ανάπτυξη που καλλιεργεί τη σωματική του ευεξία, κατακτά ακαδημαϊκές και γενικές γνώσεις που προσφέρουν ευρεία και ουσιαστική ανθρωπιστική μόρφωση, καθώς και επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και ικανότητες οι οποίες αναφέρονται στους βασικούς κλάδους παραγωγής, δηλαδή αποκτά πολυτεχνική μόρφωση. Με γνώση που να αναπτύσσει την κριτική διάνοια (τη θεμελιώδη ικανότητα του ανθρώπου να κατανοεί σε ποιο κόσμο καλείται να ζήσει και κάτω από ποιες συνθήκες, να τον αμφισβητεί και να τον αλλάζει) κι όχι να εξασφαλίζει απλά το χειρισμό πληροφοριών και την επικοινωνία. Με κριτήρια που να

υπονομεύουν τα κυρίαρχα πρότυπα και παράγουν νέες αξίες κι ιδεολογία .Ενός ανθρώπου που προσπαθεί συστηματικά να προσεγγίσει ιδανικά όπως η αλληλεγγύη, η συντροφικότητα, η αυτοθυσία για το δημόσιο συμφέρον και η γενναιότητα της υπέρβασης του ατομικισμού. Ενός ανθρώπου που εκτιμά και απολαμβάνει τις καλλιτεχνικές μορφές έκφρασης.

Η εκπαιδευτική δομή που υπηρετεί αυτούς τους σκοπούς είναι το ενιαίο δωδεκάχρονο υποχρεωτικό δημόσιο δωρεάν σχολείο και η δίχρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή και εκπαίδευση . Αυτή η δομή αντιστοιχεί στην υπεράσπιση του ζωντανού στοιχείου της εκπαίδευσης, των μαθητών και των εκπαιδευτικών, των εργασιακών και μορφωτικών δικαιωμάτων τους. Υπερασπίζεται την εκπαίδευση ως κοινωνικό αγαθό και προϋπόθεση για έξοδο από την κοινωνική χρεοκοπία που φέρνει η πολιτική κεφαλαίου-ΕΕ-ΔΝΤ φορτώνοντας τα βάρη της καπιταλιστικής κρίσης στην εργαζόμενη κοινωνική πλειοψηφία. Αυτό το σχολείο που δεν δέχεται το διπλό και πολλαπλό σχολικό δίκτυο, που αναπαράγει τον καταμερισμό εργασίας, ενώνει θεωρία και πράξη χωρίς εσωτερι-κούς διαχωρισμούς, με τη μέγιστη κινητικότητα, χωρίς πρώιμη και αναγκαστική εξειδίκευση, είναι η ελά-χιστη κινηματική απάντηση στον κοινωνικό καταμερισμό και στις βαθιές ταξικές διαιρέσεις. Αρχίζει από τα 4 έτη (δύο έτη προσχολική αγωγή) και φτάνει με ενιαία προγράμματα κα-θολικής μόρφωσης ως τα 18 χρόνια.

Είναι υποχρεωτικό για όλα τα παιδιά και δεν περιλαμβάνει στο εσωτερικό του εξεταστικούς φραγμούς ούτε τυποποιημένες μορφές αξιολόγησης – βαθμολογίας των μαθητών. Αντίθετα, επιλέγει ουσιαστικές, μη τυποποιημένες μορφές ενημέρωσης των γονιών για τη γνωστική και σχολική εικόνα των μαθητών-τριών. Αυτές οι μορφές δεν καταγράφουν και δεν ακολουθούν τους/τις μαθητές/τριες στη διάρκεια της σχολικής τους πορείας. Αυτό το σχολείο καταργεί τη διάκριση σε βαθμίδες εκπαίδευσης και τα διαφοροποιητικά αναλυτικά προγράμματα τα οποία ορίζουν ότι ορισμένοι τύποι μαθητών κατευθύνονται προς την επαγγελματική εξάσκηση και άλλοι αναπτύσσουν τον θεωρητικό τρόπο σκέψης και χαρακτηρίζουν ως γνώσεις αυξημένου κύρους τις θεωρητικές υποβαθμίζοντας τις χειρωνακτικές ως κατώτερες γνώσεις.

Λειτουργεί με βάση ενιαία αναλυτικά προγράμματα και στόχους, παρέχει ομοιογενή εκπαίδευση, τουλάχιστον σε ότι αφορά ένα βασικό σώμα γνώσεων, για όλα τα παιδιά σχολικής ηλικίας. Το αναλυτικό πρόγραμμα πρέπει να είναι ενιαίο για να μην υπάρχουν συνεχείς επικαλύψεις . Εμείς υπερασπιζόμαστε ένα δημόσιο δωρεάν υποχρεωτικό Νηπιαγωγείο (4-6 ετων ) που θα συνδέεται ποικιλόμορφα με το ενιαίο δημόσιο δωρεάν δωδεκάχρονο σχολείο, τόσο από άποψη αρχών όσο και από άποψη δομής, σκοπών, στόχων και προγραμμάτων. Εμείς υπερασπιζόμαστε δώδεκα χρόνια βασικών σπουδών για όλους όπου η ύλη του αναλυτικού προγράμματος δεν θα πρέπει να έχει

επικαλύψεις και θα καθορίζεται από τις μαθησιακές δυνατότητες των μαθητών σε κάθε ηλικία. Εντός αυτού του συστήματος θα πρέπει να ενισχυθεί η ελευθερία του διδάσκοντα και του συλλόγου διδασκόντων να προσαρμόζει την ύλη των αναλυτικών προγραμμάτων στις δυνατότητες και τις κλίσεις των μαθητών του στην κατεύθυνση πάντα των ενιαίων κεντρικών στόχων.

Προσαρμόζει τις διδακτικές μεθόδους και τα αναλυτικά του προγράμματα ανάλογα με τις ηλικίες των μαθητών. Στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση (4-6 ετών ) μέσα από το παιχνίδι κυριαρχεί η βιωματική μάθηση. Γι' αυτό, στις μικρότερες ηλικίες (6-12 ετών), κυριαρχεί η ενιαία διδασκαλία από το/τη δάσκαλο/α, η οποία πλαισιώνεται με τις απαραίτητες ειδικότητες, ενώ στις μεγαλύτερες ηλικίες, κυριαρχεί η διδασκαλία διακριτών γνωστικών αντικειμένων από τις αντίστοιχες ειδικότητες εκπαιδευτικών. Σε κάθε περίπτωση τοποθετεί στο κέντρο του την «Παιδαγωγική σχέση» με στόχο την ανάδειξη εκείνης της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης που οδηγεί τους μαθητές να συλλαμβάνουν και να ερμηνεύουν τους νόμους και τις αντιφάσεις που συγκροτούν το κοινωνικό γίνεσθαι αλλά και να διαμορφώνουν τις δυνατότητες για την υπέρβασή του.

Στο βασικό σώμα των γνώσεων που παρέχονται σε όλα τα παιδιά, πρέπει να περιλαμβάνεται η διδασκαλία της γλώσσας, των φυσικών επιστημών, των μαθηματικών και των επιστημών του ανθρώπου, των ξένων γλωσσών και των καλλιτεχνικών δημιουργημάτων του πολιτισμού και να ικανοποιείται η ανάγκη για άθληση και σωματική ευεξία. Με στόχο τη βαθιά και ολοκληρωμένη γνώση, την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης κόντρα στις δεξιότητες και τον κατακερματισμό της γνώσης. Με δυνατότητα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης, συνεργατικής διδασκαλίας και συνδιδασκαλίας, με αντισταθμιστική εκπαίδευση (ενισχυτική διδασκαλία, Τάξεις υποδοχής, Τμήματα Ένταξης, παράλληλη στήριξη). Με τη λειτουργία δημιουργικών δραστηριοτήτων (χορωδία, αθλητική, εικαστική, θεατρική ομάδα, εργαστήριο πληροφορικής κ.ά.) ώστε να καλύπτονται ολόπλευρα οι ανάγκες των μαθητών και όλοι οι εκπαιδευτικοί να μένουν στο σχολείο, να αποκτούν ουσιαστική σχέση με αυτό και με τους μαθητές του. Καμία θέση δεν έχουν στο σχολείο τα εθνικιστικά μισαλλόδοξα κηρύγματα, η θρησκευτική κατήχηση και τα ρατσιστικά ιδεολογήματα.

Οι μέθοδοι που επιλέγονται για τη διδασκαλία όλων των παραπάνω, πρέπει να εμπλέκουν ενεργά το μαθητή στη διαδικασία της γνώσης, να τον βοηθούν να την κατακτά με την ενεργή συμμετοχή του, να προωθούν τις ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες και να προσαρμόζονται στον τρόπο που μαθαίνει το παιδί σε κάθε ηλικία.

Τα αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια πρέπει, υπηρετώντας τις παραπάνω στοχεύσεις και εξειδικεύοντάς της ανά σχολική τάξη, να αντιστοιχούν στο στόχο της γενικής μόρφωσης και της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης όλου του μαθητικού πληθυσμού. Απέναντι στη κατατεμαχισμένη, αποσπασματική γνώση, τη “γνώση = άθροισμα πληροφοριών”, διεκδικούμε την ενιαία πολύμορφη γνώση που βασίζεται στα ιστορικά διαμορφούμενα θεμέλια των επιστημών, συμβάλλει ώστε όλα τα παιδιά να διεισδύουν στους νόμους κίνησης της φύσης και της κοινωνίας σε αντίθεση με τον τεχνοκρατισμό και τη δόξη ουδετερότητα της επιστήμης. Που προωθεί το δέσιμο της θεωρίας με την πράξη, τη μελέτη των διαφόρων επιστημών σε σύνδεση με τις εφαρμογές τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή, την ενσωμάτωση βασικών στοιχείων της επιστήμης, των μέσων παραγωγής, της τεχνολογίας.

Το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί την ικανότητα των μαθητών να σκέπτονται, να διατυπώνουν τις απόψεις τους, να διαμορφώνουν κριτική σκέψη και συνείδηση. Στο σχολείο πρέπει και μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας, μελέτης, επεξεργασίας και συζήτησης, τα κρίσιμα κοινωνικά προβλήματα (για παράδειγμα η φτώχεια, η μετανάστευση κλπ) που αφορούν τη λαϊκή οικογένεια και τα παιδιά της. Η καλλιέργεια κριτικής συνειδητοποίησης των μαθητών μας, αποτελεί σπουδαίο καθήκον των εκπαιδευτικών ακόμα και στις πολύ δύσκολες σημερινές συνθήκες. Συνιστά κρίσιμο στόχο για την κριτική ριζοσπαστική παιδαγωγική.

Το σχολείο πρέπει να στοχεύει στην μορφωτική ισότητα. Αυτή η αρχή κινείται σε εντελώς αντίθετη λογική με το ιδεολόγημα των «ίσων ευκαιριών». Ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες, που οι κοινωνικές ανισότητες απογειώνονται και τα φαινόμενα φτωχοποίησης οξύνονται, εντείνεται η σχολική αποτυχία και η μαθητική διαρροή από τα χρόνια ακόμα της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Σήμερα λοιπόν, η αρχή της μορφωτικής ισότητας απαιτεί τη θετική διάκριση υπέρ εκείνων που αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες. Αυτό σημαίνει αναβαθμισμένες υποστηρικτικές δομές, τμήματα ένταξης, τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας και παράλληλης στήριξης. Σημαίνει ενίσχυση και στήριξη της ειδικής αγωγής σε αντιπαράθεση με τις πολιτικές αποδόμησής της. Ωστόσο, η συνειδητοποίηση ότι η αντισταθμιστική εκπαίδευση δεν μπορεί να επηρεάσει τα χαρακτηριστικά των μαθητών που οφείλονται στην κοινωνική ανισότητα μας ενισχύει την αρχική μας θέση, ότι ο αγώνας μας για ένα ενιαίο μορφωτικό σχέδιο για να είναι αποτελεσματικός πρέπει να συνδέεται με ένα ευρύτερο κίνημα κοινωνικής χειραφέτησης και απελευθέρωσης: Ο αγώνας για μορφωτική ισότητα είναι μέρος του αγώνα για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική ισότητα.

Το σχολείο πρέπει να είναι ακριβό. Το σχολείο χρειάζεται εκπαιδευτικούς, επιστημονικό προσωπικό (π.χ. ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κλπ),

βοηθητικό προσωπικό (φύλακες, καθαριστές/στριες,σχολικούς βοηθούς κλπ.), με μόνιμη και σταθερή εργασία. Χρειάζεται κατάλληλους χώρους και υποδομές. Χρειάζεται βιβλιοθήκες, εργαστήρια, χώρους άθλησης και πολιτισμού, χώρους χαλάρωσης και σίτισης. Χρειάζεται επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οργανωμένη σε διάφορα επίπεδα και συνδεδεμένη με τη διδακτική πράξη, κάτι που απαιτεί εκπαιδευτικές άδειες. Για όλους αυτούς τους λόγους είναι απαραίτητη η αύξηση των δαπανών για την παιδεία στο 15% του ΓΚΠ.

Η μάθηση χρειάζεται χρόνο. Το σχολείο πρέπει να δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να αφομοιώσουν ενεργητικά τις παρεχόμενες γνώσεις σε χρόνους οι οποίοι διαφέρουν από άτομο σε άτομο. Γι' αυτό η ύλη των προσφερόμενων μαθημάτων θα πρέπει να έχει τέτοια έκταση ώστε να ευνοεί την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και όχι την στείρα συσσώρευση γνώσης. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η μείωση της ύλης και η ανακατανομή της στα πλαίσια του δωδεκάχρονου σχολείου. . Γι' αυτό απαιτείται η μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα με βάση τα αιτήματα που έχει διατυπώσει το εκπαιδευτικό κίνημα ώστε να παρέχεται ποιοτικότερη εκπαίδευση, να υπάρχει δυνατότητα ομαδικής εργασίας και εξατομικευμένης διδασκαλίας. Ταυτόχρονα, πρέπει να έρχεται σε αντιπαράθεση με τις αλληπάλληλες αξιολογήσεις που προωθούν την τυποποίηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και επιδόσεων του μαθητή, καθώς και της εργασιακής απόδοσης του εκπαιδευτικού. Το σχολείο πρέπει να είναι χώρος δημιουργίας και χαράς και όχι καταναγκασμού και μέτρησης στα κουτάκια των δεικτών του νεοσυντηρητισμού / νεοφιλελευθερισμού. Σε αυτό το πλαίσιο μπορούμε να οραματιστούμε μια νέα σχέση μεταξύ της πειθαρχίας που απαιτεί η γνώση και του σεβασμού της παιδικής ηλικίας και των παιδικών αναγκών και ενδιαφερόντων.

Το σχολείο πρέπει να λειτουργεί συλλογικά ως κοινότητα με όρους δημοκρατίας και παιδαγωγικής ελευθερίας. Η κοινότητα αυτή δεν μπορεί να δέχεται παθητικά προσταγές αλλά πρέπει να παίζει ενεργητικό ρόλο στη διαμόρφωση των ειδικών και γενικών κατευθύνσεων της εκπαίδευσης. Ρόλο πρωτοπορίας στο χώρο της παιδείας δεν μπορεί να μην παίζουν αυτοί που δουλεύουν με επιστημονικό ή εφαρμοσμένο τρόπο μέσα στους χώρους της. Ο μαθητής συμμετέχει στη μάθηση και δεν τη δέχεται παθητικά. Γι' αυτό, βασικό στοιχείο της εργασίας στη σχολική τάξη πρέπει να είναι ο σταθερός ομαδικός της χαρακτήρας που καταπολεμά τον ατομικισμό και καλλιεργεί την αλληλεγγύη, ξεπερνά τη λογική της μηχανιστικής μετάδοσης της γνώσης, προωθεί τη δημοκρατική λειτουργία της σχολικής τάξης και τη συνειδητή πειθαρχία. Ο Σύλλογος Διδασκόντων ως ανώτερο και κυρίαρχο όργανο, πρέπει να έχει αναβαθμισμένο διοικητικό και παιδαγωγικό ρόλο και θεσμοθετημένη πρωταγωνιστική θέση στη διαδικασία προγραμματισμού-σχεδιασμού, του εκπαιδευτικού έργου. Με συχνές, τακτικές συνεδριάσεις

όπου συλλογικά συζητούνται και αντιμετωπίζονται όλα τα παιδαγωγικά ζητήματα. Με προγραμματισμό του διδακτικού έργου σε τοπικά/κεντρικά αιρετά συλλογικά όργανα. Με αλλαγή του ρόλου του διευθυντή που θα είναι συντονιστής, αιρετός και ανακλητός συνάδελφος και θα έχει διδακτικά καθήκοντα και τις ίδιες μισθολογικές απολαβές με όλους τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς και ανώτατο όριο θητείας.

Όλα τα παραπάνω, δεν είναι παρά μια μικρή συμβολή στη συλλογική προσπάθεια να διαμορφώσουμε προγραμματικό λόγο για το σχολείο. Ωστόσο, πραγματικές διεκδικήσεις για το σχολείο θα υπάρξουν στο βαθμό που υπάρξουν πραγματικοί συλλογικοί αγώνες για το περιεχόμενο της δουλειάς μας. Με αυτή την έννοια οι διεκδικήσεις μας αντικατοπτρίζουν τους αγώνες μας:

- Να διαμορφώσουμε ένα νέο μορφωτικό ρεύμα κριτικής απελευθερωτικής παιδαγωγικής και κοινωνικής χειραφέτησης με συλλογικές ριζοσπαστικές πρακτικές, στην τάξη και το σχολείο.
- Να δυναμώσουμε τον αγώνα για το σχολείο των όλων, των ίσων, των διαφορετικών, το σχολείο των αναγκών και των οραμάτων της κοινωνικής πλειοψηφίας, τα σωματεία μας, ως ελεύθερες, ανεξάρτητες, ταξικές συλλογικότητες, τους Συλλόγους Διδασκόντων ώστε να γίνουν το αποφασιστικό όργανο στο σχολείο.